మాటల్లో కాదు చేతల్లో

కె. విద్యాదేవి

"అమ్మా.. బావ లెటర్ రాశాడే" పరుగెత్తుకొచ్చింది సుజాత.

"ఇంకా చిన్న పిల్లవనుకుంటున్నావా, ఏమిటా పరుగులు? ఏం రాశాడో చదువు" చెప్పింది జానకమ్మ నీరసంగా.

"అలాగే" అంటూ తల్లి ప్రక్కన కూర్చుని లెటర్ విప్పి పెద్దగా చదవసాగింది సుజాత

గౌరవనీయులైన అత్తగారికి,

మీరంతా కులాసా అని తలుస్తాను భారతికి కొద్ది రోజుల్నుంచీ ఒంట్లో బాగుండటం లేదు హాస్పిటల్లో చేర్పించాను. బాబుని చూసుకోవడం కష్టంగా ఉంది. అందువల్ల, కొన్ని రోజులు సుజాతనుగానీ, విమలనుగానీ పంపవల్సింది.

ఇట్లు
సుధాకర్

"అయ్యో, అయ్యో, భారతికేమైంది, రాయిలా ఉండేది, ఒంట్లో బాగుండకపోవడమేమిటి? హాస్పిటల్లో చేర్పించడమేమిటి? మామూలు జ్వరమో, దగ్గో అయితే చేర్పరు కదా, ఏమైందో నా తల్లికి?" జానకమ్మ ఏడుపు మొదలెట్టింది.

ఆ ఏడుపు విని వంట గదిలో నుండ పెద్ద కోడలు అరుణ గబ గబా వచ్చింది ఏమిటేమిటంటూ

"పెద్దక్కకు వంట్లో బాగులేదని హాస్పిటల్లో జాయిన్ చేశారట, బావ లెటర్ రాశాడు" చెప్పింది సుజాత.

"అరె! ఏమైందట తనకి, అసలు ఎప్పట్నుంచి జబ్బు" ఆత్రంగా అడిగింది అరుణ.

"ఏమోనమ్మా. ఆ వివరాలేం రాయలేదు, చిన్నప్పట్నుంచీ తల నొప్పైనా ఎరగదు, ఇప్పుడేమైందో, ఏమిటో బిడ్డకి, నేనేమో ఈ మలేరియాతో మంచంలో పడున్నాను. వెళ్దామన్నా ఓపిక లేదు ఏం దారి భగవంతుడా?" జానకమ్మ నీరసంతో కళ్ళు తిరిగినట్లయి మంచం మీద వాలిపోయింది.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం భోజనాల దగ్గర అందరూ ఉన్నప్పుడు ఆలోచించారు సుజాతనా పంపేది, విమలనా అని.

"నే వెళ్ళను బాబూ, నాకు పరీక్షలు దగ్గర కొస్తున్నాయి. నే వెళ్ళి అక్కడ కూర్చుంటే నా టిన్తు గోవింద కొట్టినట్లే" ఖచ్చితంగా చెప్పింది సుజాత, విమలక్కనే పంపండి అని

ఆ అమ్మాయికి చదువు మీద పెద్ద ఆసక్తి లేదు. కానీ, కాలేజ్‌లో చేరాలనే ఉబలాటం బాగా ఉంది. కాలేజ్ లైఫ్ గురించి పంచ రంగుల కలలు కంటుంది. 6 నుండి 10 వరకూ ఒకే స్కూల్లో ఒకే వాతావరణంలో గడిపిన పిల్లలు బోర్ ఫీలవుతారు. కాలేజి అనగానే లైఫే మారినట్లు ఉంటుంది వాళ్ళకి. కొత్త ఫ్రెండ్స్, కొత్త వాతావరణం. సీతాకోక చిలుకల్లాంటి అమ్మాయిలూ, చిచ్చుర పిడుగుల్లాంటి అబ్బాయిలూ, భయపడఖ్ఖరలేని లెక్చరర్లూ. అదో క్రొత్త ప్రపంచం హైస్కూలు చదువు ముగించిన పిల్లలకు. అందుకనే సాధారణంగా అవకాశం ఉన్నంత వరకూ ఎవరూ మానరు.

"అదేమిటే సుజా, నీ ఎగ్జామ్స్‌కు ఇంకా ఐదు నెలల టైముంది. విమలకు ఒక్క నెల కూడా లేదు, దాన్ని వెళ్ళమంటావేమిటి? అది మాత్రం చదువుకో వద్దూ," పెద్దన్న శంకర్ విసుక్కున్నాడు సజాతను.

"అదంతా నాకు తెలవదు, నేను మాత్రం వెళ్ళనంతే" విసురుగా అక్కణ్నుంచీ వెళ్ళిపోయింది సుజాత.

ఆఖరు పిల్లవటం మూలాన సుజాతకు గారాబం ఎక్కువ. అదీగాక పనిదొంగ. అక్కడికి వెళ్ళి ఇంటి పనితో బాటు హాస్పిటల్ చుట్టూ తిరగడం తన వల్ల కాదనుకుంది. ఎంత చెప్పినా వినలేదు.

"పోనీలే అన్నయ్యా, నేనే వెళ్తాను. అక్కడే వీలు చూసుకుని చదువుకుంటాను.." సర్ది చెప్పింది విమల.

విమలకు డిగ్రీ చదువాలని చాలా కోరకగా ఉన్నా, యింటర్ పూర్తవటంతో నే మ్యారేజ్ సెటిలవడంతో చదువు ఆపేసింది.

విమల దురదృష్టం వల్ల ఆ పెళ్ళి కూడా మూణ్ణాళ్ళ ముచ్చటగా ముగిసింది. వ్యసన పరుడైన భర్త వల్ల సుఖపడకపోయినా రెండేళ్ళ కాపురానికి గుర్తుగా ఒక పాపకు తల్లయి యాక్సిడెంట్లో భర్తను పోగొట్టుకుని పుట్టింటికి చేరింది. పోషించవలసి రావడం కష్టంగా ఉన్నా, అణకువగల పని మనిషి దొరికినందు వల్ల ఇద్దరు వదినెలకు హాయిగానే ఉంది. పనంతా విమల మీద వదిలేసి పెద్ద వదిన పెత్తనాలకు వెళ్తే, పసి పిల్ల వాడి వంక పెట్టుకుని చిన్న వదిన బొత్తిగా పని ముట్టు కోవడం మానివేసింది. లేవలేని తల్లి చూస్తూ ఊరుకోవడం తప్ప చేసేదేమీ లేకపోయింది.

విమల పరిస్థితంతా చూసిన సుధాకర్, బావ మరదులను మందలించాడు. ప్రైవేట్‌గా బి.ఏ.కి కట్టి ప్యాసైతే ఏదో చిన్న ఉద్యోగం వస్తుంది. ఒకరి దయా దాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడకుండా తన కాళ్ళ మీద తను నిలబడి, తన పాపను కూడా పోషించుకో గల్గుతుందని చెప్పాడు. సుధాకర్ ప్రోత్సాహం వలనే విమల ఎంట్రన్సు, ఫస్టియరూ పూర్తి చేసి ఇప్పుడు సెకండియర్‌కు చదువుతోంది.

భారతికి వచ్చింది గుండె జబ్బు. సుధాకర్ ఎన్ని తిప్పలు పడినా భారతిని దక్కించుకోలేకపోయాడు.

* * *

అప్పుడే భారతి పోయి మూడు నెలలయింది. ఎగ్జామ్స్ వ్రాయడానికి విమల తిరిగి వచ్చేసింది. పసి పిల్లవాడితో చాలా తిప్పలు పడుతున్నాడు సుధాకర్. అతనికి తల్లి ఉన్నది గానీ, ఆమె ఆయాసం మనిషి. రెండు రోజులు కులాసాగా ఉంటే నాలుగు రోజులు మంచంలో ఉంటుంది.

కొన్నాళ్ళకు శంకర్‌కు ఒక మంచి ఆలోచన వచ్చింది. సుజాత పెళ్ళికి కట్నంగానీ, లాంఛనాలూ, మిగతా ఖర్చులూ అన్నీ కలిసి యాభై వేలదాకా అవుతాయి. అలా కాక సుజాతను సుధాకర్‌కే ఇచ్చి చేస్తే?

అతను రెండో పెళ్ళి వాడనేగానీ, పెద్ద వయసు లేదు. అందగాడు, ఆస్తిపరుడు, అదీగాక పెద్ద ఉద్యోగం. తాము యాభై కాదు, అరవై వేలు ఖర్చు పెట్టినా అంత మంచి సంబంధం తేలేరు.

తన ఆలోచన ఇంట్లో అందరికీ చెప్పాడు శంకర్. అందరూ ఒప్పుకున్నారు. భారతి కొడుకుని సవతి తల్లయితే సరిగ్గా చూడదనీ, సుజాతయితే అక్క కొడుకని బాగా చూసుకుంటుందనీ జానకమ్మ ఆశ పడింది. సుజాత ఏమంటుందోనని మొదట సందేహించారుగానీ విచిత్రం సుజాత కూడా ఒప్పుకుంది. 10వ తరగతి పోవటం వల్ల కాలేజ్‌లో చేరాలనే కోరిక తీరలేదు. బావ అందగాడు, పెద్ద ఉద్యోస్తుడు తిరస్కరించడానికి ఆమెకేమీ కారణం దొరకలేదు.

శంకర్ సుధాకర్ తల్లి దండ్రులను కూడా సంప్రదించాడు. వాళ్ళూ సంతోషంగా ఒప్పుకున్నారు. ఇక మిగిలింది సుధాకరే.

సంగతి వినగానే సుధాకర్ ఇంతెత్తున మండి పడ్డాడు. నేను భారతిని మర్చిపోలేను. మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోనని ఖచ్చితంగా చెప్పాడు.

అప్పుడు మొదలయింది అతనికి అసలయిన బాధ. తల్లి, తండ్రి, అత్తగారు, శంకర్ వీలు దొరికినప్పుడల్లా ఒకొక్కళ్ళూ అతనికి నచ్చ చెప్పడం మొదలుపెట్టారు.

ఆడ దిక్కు లేని సంసారం అర్ధాన్నమవుతుంది, వయసులో ఉన్న వాడివి ఇప్పుడేదో బాధలో అలా

అన్నా ర్నానాను జీవితం దుర్భరమవుతుంది. దుర్వ్యసనాలు అలవడతాయి. ఈ బాధంతా ఎందుకు? పోనీ ఆ పసి వాడి ముఖం చూసైనా ఒప్పుకో, వాడి ఆలనా పాలనా ఎవరు చూస్తారు? రేపు సుజాతకు పెళ్ళయిపోతే తర్వాత కావాలంటే నీకు భార్య దొరుకుతుంది గానీ, ఆ పిల్లాడికి తల్లి దొరకదు. అందు చేత, పెద్ద వాళ్ళం, మేమెందుకు చెప్తున్నామో ఆలోచించుకో" అంటూ చెవుల్లో జోరీగలాగా పోరు పెట్టసాగారు.

వినగా, వినగా సుధాకర్‌కీ నిజమేనన్పించింది. ఆ రోజు అందరూ ఉన్నప్పుడు అతనొక బాంబు పేల్చాడు, విమలను చేసుకుంటానంటూ.

విన్న వాళ్ళందరికీ మతి పోయింది. నిక్షేపంగా సుజాతనిస్తామంటే, విధవరాలు, పిల్ల తల్లి విమలను చేసుకుంటానంటాడేమిటా అని.

"నీకేమన్నా మతి పోయిందేమిట్రా... విధవదాన్ని చేసుకుంటానంటావు. నీకేం తక్కువ? అందమా, ఆస్తా, ఉద్యోగమా? పోనీ వయసు ముదిరిన వాడివా? కో అంటే కోటి మంది వస్తారు కట్నం కూడా తీసుకుని... ఏదో సుజాతయితే పిల్లాణ్ణి బాగా చూసుకుంటుందని ఒప్పుకున్నాంగానీ, విధవరాల్ని చేసుకోవడానికి నీకేం ఖర్మ? నేను ఛస్తే ఒప్పుకోను, నువ్వినకపోతే బావిలో దూకి ఛస్తానంతే" సుధాకర్ తల్లి మాణిక్యమ్మ రంకెలు వేసింది.

"విమల సంగతంతా అయిపోయింది. దాని ఖర్మ అలా కాలి, మొగుడు పోయాడు కానీ దాని పెళ్ళికేం తక్కువ ఖర్చు పెట్టామా? ఇప్పుడీ సుధాకర్ సుజాతను చేసుకోకపోతే మళ్ళీ దాని పెళ్ళికి ఎన్ని వేలు ఖర్చుపెట్టాలో" ఇదీ శంకర్ దూ(దు)రాలోచన.

"దానికదృష్టం లేక మొగుడు పోయాడు. దానికి మళ్ళీ పెళ్ళేమిటీ? పిల్ల తల్లి కూడానూ... ఏదో కోడళ్ళు చూసినా చూడకపోయినా విమల దగ్గరుందామనుకున్నానే" ఇది జానకమ్మ ఆలోచన.

"అంత హోదాగల ఉద్యోగం చేస్తున్న వాడివి, విధవరాలు, పిల్లతల్లిని చేసుకుంటే సంఘంలో మన పరువేం కావాలి? రేపు నేను తలెత్తుకు తిరగ్గలనా? నువ్వీ పెళ్ళి చేసుకుంటే జన్మలో నీ ముఖం చూడనంతే" గాండ్రించారు సుధాకర్ తండ్రి వెంకట్రావు.

"విధవరాలు, విధవరాలు అంటారేగానీ, నిజానికి నేను మాత్రం కాదా? భార్య లేనందు వల్ల నాకొచ్చే కష్ట నష్టాలు విమలకు మాత్రం రావా? తనకు మాత్రం ఎంత వయసుందని? ముందు జీవితమంతా ఒంటరిగా ఆ పిల్లలను పెంచటమంటే ఎంత కష్టం, మరో మాట. భారతి వీక్ హార్ట్ మనిషవటం వల్ల, మళ్ళీ ప్రెగ్నెన్సీ వస్తే కష్టమని నేను ఫామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషన్ చేయించుకున్నాను మీకెవ్వరికీ తెలియకుండా.

చిన్నతనం వల్ల సుజాతకు ఇప్పుడు తెలియదు గానీ. తర్వాత ఎప్పటికీ తను తల్లిని కాలేనని కుమిలిపోదా? ఆ బాధ వల్ల పిల్ల వాణ్ణి కూడా సరిగ్గా చూస్తుందని నమ్మకమేమిటి?

మంచి పని చేస్తున్నందుకు నన్ను అభినందించక అందరూ ప్రతిఘటిస్తారేం? మీరసలు మనుష్యులు కారా?" సుధాకర్ నిగ్గదీశాడు అందరినీ.

"అది కాదురా, విమల జాతకం మంచిది కాకపోబట్టే కదా ముందు భర్త పోయాడు. మళ్ళీ రేపు నీకేమన్నా అయితే" మాణిక్యమ్మ కొంచెం

మెత్తబడుతూ అన్నది.

"నిజమే, విమల జాతకం మంచిది కాకే భర్త పోయాడనుకుందాం. మరి భారతి ఎందుకు పోయింది. నను ్ చేసుకున్నందుకు రేపు విమలకేమన్నా అవ్వచ్చు కదా" ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు సుధాకర్.

"అసలీ మాయలాడి ఏదో చేసి నా కొడుకుని బుట్టలో వేసుకుంది. అందుకే చెప్పినా వినటం లేదు" వెంకట్రావుగారు మళ్ళీ మొదటికొచ్చారు.

"బావా... అసలు నన్నడిగావా ముందు నువ్వు? ఈ పెళ్ళి నాకూ ఇష్టం లేదు. నేను నష్టజాతకురాల్ని. నువ్వు సుజాతనే చేసుకో" ఏడుస్తూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది విమల.

"విమలా, నిజంగా నీకిష్టం లేదా? నా ముఖం చూసి నిజం చెప్పు? లేక వాళ్ళందరూ వద్దంటున్నారనా? నిజంగా నీకిష్టం లేకపోతే బలవంత మేమీ లేదు. లేకపోతే నీ భర్తను మరిచిపోలేక పోతున్నావా?" గదిలో ఒంటరిగా కూర్చుని ఏడుస్తున్న విమలను అడిగాడు సుధాకర్.

"భర్తా అతను? హుఁ ఉన్నన్నాళ్ళూ నరకం చూపించాడు. భరించలేక పుట్టింటికి వస్తే ఒప్పుకోరు, చావో, బ్రతుకో అక్కడే భరించమంటారు. చద్దామంటే నా ప్రాణానికి పిల్ల ఒకతి. అదృష్టమో, దురదృష్టమో అతను పోయినాకే నా ప్రాణం సుఖంగా ఉంది."

"మరేమిటి నీ అభ్యంతరం?"

"సిరిరా మోకాలడ్డటం లాగా నువ్వింత మంచి మనసుతో నన్ను చేసుకుంటానంటే వద్దనడానికి నేనేం పిచ్చిదాన్ని కాదు. కానీ, ఎవ్వరూ హర్షించని మన పెళ్ళి ఏం సుఖవంతమవుతుంది? అందరూ నిన్ను చులకనగా చూస్తారేమోననే నా బాధ" మనసులోని మాట చెప్పింది విమల.

"నిజంగా మంచి మనసు గల వాళ్ళయితే మన పెళ్ళిని మనస్ఫూర్తిగా హర్షిస్తారు. విమలా వీళ్ళంతా స్వార్థపరులు. వీళ్ళతో మనకి పనేమిటి? నువ్వొప్పుకున్నావు, నాకదే చాలు" ఆనందంగా అన్నాడు సుధాకర్. □